

letesen különböző műsorral. 8-án Krzysztof Penderecki vezényletével a szerző II., „Karácsonyi” szimfóniáját és Sosztakovics VI. szimfóniáját adták elő, egy héttel később pedig a Fekete-Kovács-kvintettel készített „Integro” című lemezbemutató koncertjére került sor. Két est, két közönség – elenyésző átfedéssel (a történelmi zenék hallgatósága bizonyult, „természetesen”, nyitottabbnak!). Üde, mondhatni, pihentető programnak tűnt a Penderecki-Sosztakovics est. A szerző személyes jelenléte (ráadásul, a karmesteri dobogón) nyilvánvalóan inspirációs forrást jelentett, ennek következtében megkülönböztetett figyelem jutott szimfóniájának. Tehát, az a helyzet állt elő, hogy önként-lelkesen játszott az együttes, korántsem csupán „kézre” (tehát, amit a karmester kér!), hanem kedves műsorszámoknak kijáró szeretetteljes figyelemmel, minden motívum/frázis iránt felelősséget érezve. Gyakorlatilag lehetetlenné tették, hogy a hallgató figyelme elkalandozzon – így tehát előadásuk azzal a többlet-eredménnyel járt, hogy a *zenehall-*

gatás ezúttal *aktív* tevékenységgé vált. Az est második részében érezhetően csökkent a (pozitív) feszültség, az aktivitás – de a publikum azzal a jó érzéssel távozatott, hogy *kapott* valamit.

A lemezbemutató koncert sajátos akusztikai problémát vetett fel. A szólista-együttes (pontosabban, a Fekete-Kovács Kvintett tagjai, valamint az USA-beli szaxofonos Rick Margitza, továbbá a szólóhegedűsként közreműködő koncertmester, Bujtor Balázs) hangszerének hangját kierősítették, míg a szimfonikus zenekari kíséret „akusztikusan” szólt – pontosabban, nem szólt. Lemezfelvételkor keveréssel bármikor kialakítható ideálisnak tűnő hangzás-arány – amikor élőzene-hallgatásról van szó, érdemes lett volna előre megtervezni a dinamikai manipulációkat. Az a helyzet állt elő, hogy hallottuk a szólistacsoportot, s harmonikus háttérként észleltük a zenekari kíséretet. Pedig érdemes lett volna ténylegesen hallani; a közismerten jazz-kedvelő karmester, Kovács László kellő mennyiségű és minőségű inst-

ruckiót adott az elsősorban történelmi zenéhez szokott együttesnek, s minden bizonynyal lelkesítette volna a kölcsönös akusztikus kapcsolat a zenekari játékosokat. Így tehát a concertálás elmaradt; lehangoló volt a szólista-csoport teljesítménye, míg a Pannon Filharmonikusok méltatlan helyzetbe került, afféle akusztikus háttérként.

A Pannon Filharmonikusok, elsőként a vidéki zenekarok közül, önálló bérletsorozattal jelentkezett a MüPában. A bátorság utólag sem tűnik elhamarkodottnak: rendszeres hallgatógárdát mondhatnak magukénak a fővárosban is. Emellett munkájuk javarészt saját régiójukban toboroz közönséget immár nemcsak produkcióiknak, hanem az értékes-sokszínű történelmi muzsikának, napjaink új irányzataival bezárólag. Az évad végéhez közeledve, örömmel észlelhettük, hogy érvényesül a „varietas delectat” elv, tehát, korántsem érződik játékokon annyi fáradtság, ami teljesítményük ismeretében akár még jogosnak is minősülhetne.

Fittler Katalin

CD-kritika

A Miskolci Szimfonikus Zenekar Dohnányi-korongjáról (Hungaroton Classic, HCD 32684)

Felvételkészítő gyakorlatát illetően, országos viszonylatban előkelő helyet foglal el a Miskolci Szimfonikus Zenekar. Weiner Leó zenekari műveinek összkiadása mellett/után a közelmúltban Dohnányi Ernő három művét rögzítették, két korait, s az emigráció előtti utolsót. Hogy a borítón a 1st recording felirat ékeskedik, önmagában nem erény – annál inkább értékes, hogy olyan produkciót fémjelez, amely valóban méltó az illető kompozíciók megismertetésére. Mert valljuk meg, egy-egy „bemutató előadás” jó időre meghatározhatja az illető mű további sorsát. A megkésett bemutatók esetében fokozott a felelősség, hiszen ha nem meggyőző, megkérdőjelezendő az előbányászás, a leporolás létjogosultsága.

Nos, ezúttal van okunk az öröme. Kovács László vezényletével a Miskolci Szimfonikus Zenekar olyan felvételt produkált, amelyet élvezet meghallgatni. Az F-dúr szimfónia és a Zrínyi nyitány 1896-os pályázat díjnyertes, mindkettő bemutatójára 1897-ben került sor. A hűszeszendős szerző első zenekari próbálkozásai ezek – maga nem értékelte túl a díjazott darabokat; a Szimfóniát nem

látta el opusz-számmal, s jóllehet a Zrínyi nyitányt többször műsorra tűzte (karmesterként e művel debütált a bécsi Konzertvereinben), visszavonta Op. 2-ként való jelölését.

Első szárnypróbálgatásokról van szó – ennek tudatában méginkább tiszteletet keltő a klasszikus formakezelés biztonsága. A karmesternek és zenekarnak – a felvételt készítő rutinon, tehát stúdióléggkörben való otthonosságon túl – kamatozott a Weiner-életmű ismerete is; értően olvasták a kottát, azaz, a saját korába próbálták visszaálmodni a művet. A magyar zenei romantika eme értékes adalékaihoz kellő (s nem távolságtartó!) tisztelettel közeledtek, s azt a lelkesedést sem sajnálták tőlük, amit bármely szerző fiatalkori értékes alkotásai megérdemelnek. Tehát, hallhatóvá tették a formákat, melyeken belül minden léptékben megformált tematikus anyagok sorjázta, arányos kísérettel ellátva. Hangulat, kedély hatja át a tételeket, a nyitánynál nem restelltek elképzelni a programot sem (anélkül aligha lehetne ennyire hatásos a pregnánsan megfogalmazott, atmoszférateremtő magyar anyag, s a vele szembeállított stilizált „janicsárzene”).

Nem jelent kisebb feladatot az 1943-ban komponált Suite en valse (Op. 39) előadása sem. A keringő korszakfelidéző, világérzést szimbolizáló tánc nemesedett az idők folyamán – hangulatos megszólaltatásához korántsem elegendő a kotta pontos megszólaltatása. Keringőjátékot megítélni

könnyű – a legtöbb interpretációnak többkevesebb fanyalgás jut. Aztán ha kiszabadul a notáció börtönéből a muzsika, egyszerre csak lüktetni kezd, étellel telik meg. Az ilyesmihez hangulat kell – tehát, a közönség inspiráló jelenléte nagy könnyebbséget jelenthet. Szerencsére sikeresen vette ezt az akadályt is a zenekar, s ha a „fergeteges” jelzővel egyik tételét sem illethetjük a szvitnek, a tánc-variációk mindegyike kétségkívül könnyen felismerhetővé teszi a keringőt. Minőségétől, pillanatnyi diszpozíciójától függetlenül, felvételt készítésben jártas zenekar aligha lenne képes hasonló teljesítményre. Beérett tehát a többéves stúdiómunkák gyümölcse – s minden bizonnyal visszahat a koncertező gyakorlatra is, amikor a felvételt készítés során elvárt profi felkészüléshez szokott zenekar többletként tudja adni a hallgatósággal való kapcsolat-teremtést, az immár közlés erejét.

Fittler Katalin